

«Otuz Üzun Yıl» ne çabuk geçti dostlarım!

En verimli, en işe yarar, en unutulmaz yıllardır bunlar. Yüksek eğitimin bitimiyle emeklilik arası geçen bu dönem, insandan özdeksel ve tinsel değer bakımından çok şey alıp götürür. Onun ardından, yaşam gücünü yitirmeyenler bir süreye daha direnirler ama, çoğunluk boş bir çuval gibi pörsür kalır. Artık tek avuntu, eğer varsa, geçmiş mutlu anların imgelemleri olarak kalır elimizde, avucumuzda.

Bu otuz yıl içinde kendine ya da çevresine ve toplumuna ne denli yarar sağlayıcı davranışlarla çalışmışsa insan, emekliliği de öylesine onur okşayıcı ilgilerle süslenir. Ve de bu onursal değere hiç kimse, Sanatçılar kadar kavuşup hak kazanamaz.

Bu gerçeğin en iyi örneğini, 28 Mart Salı akşamı düzenlenen bir törende gördük. Devlet Operası Genel Müdürü Neçli Kâzım Akses, bu günlerde emekliye ayrılan 35 Opera sanatçımızla onlara gönülden bağlı olanları bir araya topladı. Millî Eğitim Bakanı İsmail Arar'la kültür ve sanat müsteşarı Mehmet Önder de bulundular bu kokteyl partili törende.

İlkin Operamızın koristlerinden Müjdat Kutucuoğlu heyecanlı bir konuşma yaptı. Onun ardından Millî Eğitim Bakanı, Devlet Konservatuarımızla Operamızın doğuşunu ve yaşayışını kapsayan bilgiler verdi. Sonra da emekli olan sanatçılara birer plâket armağan edildi.

En üstün sanat aşamalarına ulaşmışlardan tutun da sahnede olağan yaşamı sürdürenlerine dek, bu 35 sanatçının, tâ konservatuar sıralarında başlayarak adım adım izleme mutluluğuna gelen çalışmalarını luğuna ermiş bir yazar olarak kendimi onlardan hiç ayırdetmiyorum. Çünkü tümünün ve hâlâ sahnede olanların acı tatlı anılarını içtenlikle paylaşmış bir sanat Tutkunuyum. Onlarla gülüp onlarla sızlanmak

bana kıvanç vermiştir hep. Bu bakımdan onların dışındaki hiç kimse, gönüllerinden geçeni benim kadar sezinleyemez.

Uzun yılların ötesinde kalsa bile, soprano Ayhan Aydan'ın tâ Edimburg Festivallerine dek ulaşan olağanüstü başarıları, plâketini alırken döktüğü göz yaşlarını incileştirecek niteliktedir.

Bir Necdet Biber'in unutulmaz Carmen gibi rolleri bir Fikret Kutnay'ın üst düzeydeki Sevil Berber'i,

daha bunları anıtan nice nice rolleriyle Esat Tamerler, Nevzat Karatekinler ve tüm öbür Emekliler bana neler neler fışıldamıyorlar ki operamızın o Altın Çağıyla ilgili olarak. Operamızın Batı'nın en gözde sahnelerine eristiren altın değerinde Sanatçılardı bunlar. Emeklilik onları hiç bir zaman köşeye atılmış birer boş anı durumuna getiremez. Ne altın sesleri kulaklarımızdan silinecek, ne de güzellikleriyle yakışıklı gözlerimizde yitilecekler.

Ne yazık ki bu törende bulunmayan bir Semiha Berksoy, enaz bir kaç kişinin sahne başarılarını bir araya toplayabilecek kadar yoğun anların kahramanı olarak emekliliğiyle bile, yeni bir ışıklı köşe kazanmıştır gönülümüzde.

Ayhan Aydanın yıllar boyu oturduğu Altın Tahtı kimsecikler ona çok görmemiştir, bir süre onu kendisi itmiş olsa bilem. Üstelik te göğüsünde, o tahta yarasır bir altın kalp taşıdığını hep isbatlamıştır. yıllar yılı.

Dedim ya, Devlet Operamızdan emekli olan bu 35 kişi, sayıları arttıkça, sanat yaşamımızda pırıldayan birer Rampı Işığı olarak birbirlerini izleyeceklerdir sadece. Ve hiç birisi Unutulma karanlığına gömülmeyeceklerdir. Bu

Otuz yıl oturduğu altın tahttan emekliliğin ayırdığı Soprano Ayhan Aydan

ansıyabildiğim, sesleri sınırlarımızı aşmış yıldızlarımızdır.

Türk Devlet Operasının dün gibi, bugün de varlığına evet dedirten gerçek Değerlerinin emekliliklerine, ben sadece «Gençlerle Nöbet Değiştirme» adını verebiliyorum. Bundan sonraki yaşamları da altın ışıklı günlerindeki gibi sağlık ve mutluluk içinde geçsin dilerim. Gerçek sanatçıları ölüm bile yok edemez. Nerde kaldı Emeklilik silebilsin gönüllerden, Tabii belirgin bir yer edinebilmişlerse içimizde.

İnsanlar ölür, eserleri kalır sözü insan yaratıcısına verilen hakkı değerini bir ve birdir. Opera emeklileri onuruna düzenlenen bu törende bir kez daha inanınmış bulunuyoruz ki, çağdaş sa-

nat düzeyine ulaşan bu nâzik sahnemizin başarılarında onların büyük payı vardır. Daha doğrusu yaratıcıları eserin yaşamasına da olumlu katkılarda bulunmuşlardır.

Her uygarlık yaratım gibi, Devlet Konservatuarımızla Operamız da hiç kusuz ulu Atatürk'ün ulusumuzca yüce bir armağandır. Ve onun çocukları, bu armağanın değerini benimsemesini bilmişlerdir sahnede soluk aldıkları sürece. Şimdi bu değerli armağanı Genç kuşaklara bırakıyorlar. Onların gerçekleştirdikleri umutlarımızı, yerlerine geleceklerin sarsmayacağı inancı içindeyiz. Yeni yetişenler de Ablaları, Ağabeyleri gibi sanat güvenimizin birer savunucusu olacaklardır. Ayrılanlara mutluluk, ka-

Mezzo Soprano Necdet Biber (Demir)

lanlara sürekli başarılar dilerken, Millî Eğitim Bakanı İsmail Arar'ın bu törende yaptığı özli konuşmayı da tümüyle okurlarımıza iletmeyi görev sayıyorum.

lümeleri kurulmuş, 6 Mayıs 1936'da da Devlet Konservatuarı'na 86 öğrenci alınmıştır.

Daha sonra, 24 Mayıs 1940 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Devlet

Sanat
ve
toplum
olayları

Sadi
Günel

Türk Operasının unutulmaz değerlerinden

gülüp onlarla sızlanmak
bir Fikret Kutnay'ın üst
düzeydeki Sevil Berberi,

Türk Operasının unutulmaz değerlerinden

sıklıkları gözlerimizde yiticektir.

Ne yazık ki bu törende bulunmayan bir Semiha Berksoy, enaz bir kaç kişinin sahne başarılarını bir araya toplayabilecek kadar yoğun anıların kahramanı olarak emekliliğiyle bile, yeni bir ışıltılı köşe kazanmıştır gönlümüzde.

Ayhan Aydanın yıllar boyu oturduğu Altın Tahtı kimsecikler ona çok görmüştür, bir süre onu kendisi itmiş olsa bile. Üstelik te göğüsünde, o tahta yarasır bir altın kalp taşıdığını hep isbatlamıştır. yıllar yılı.

Dedim ya, Devlet Operamızdan emekli olan bu 35 kişi, sayıları arttıkça, sanat yaşamımızda pırıldayan birer Ramp Işığı olarak birbirlerini izleyeceklerdir sadece. Ve hiç birisi Unutulma karanlığına gömülmeyeceklerdir. Bu Nurullah Taşkıran, bir Vedat Gürten, bir Nihat Kızıltan ses veriyorlar hâlâ gönlümüzde ve düşüncelerimizde.

O yuvadan uçan Leyla Gencer, tüm Batı sanat dünyasının yıldızları arasında parlıyor Aydın Gün adı Onurupalı Değerler arasında anılmaktadır. Suna Korat apaydın bir meşale olarak yine bu günler de Avrupada ışılıyor. Özgül Tanyeri en imrendirici sanat çağırıcılarından biri. Siyle Batıya ulaşmaya hazırlanıyor, Ayhan Baran'a çağımızın Challapini'si diyenler, onun gerçek değerleri paha biçmişlerdir Batı ülkelerinde. Özcan Sevgen, İpek Kurti, Sabahat Tekebaş, Sevda Aydan, Ferhan Onat, Müfide Özgüç, Meral Alper şu anda

larımızı aşmış yıldızlarımızdır.

Türk Devlet Operasının dün gibi, bugün de varlığına evet dedirten gerçek Değerlerinin emekliliklerine, hen sadece «Gençlerle Nöbet Değiştirme» adını verebiliyorum. Bundan sonraki yaşamları da aittin ışıklı günlerindeki gibi sağlık ve mutluluk içinde geçsin dilerim Gerçek sanatçıları ölüm bile yok edemez. Nerde kaldı Emeklilik silebilisin gönüllerden. Tabii belirgin bir yer edinebilmişlerse içimizde.

İnsanlar ölüyor, eserleri kalır sözü insan yaratısına verilen haklı değer bir belirtisidir. Opera emekçileri onuruna düzenlenen bu törende bir kez daha inanınmış bulunuyoruz ki, çağdaş sa-

Hızla gelişen bir dünyada yaşıyoruz. İster bilim ister, teknik isterse toplumun tüm sosyal yaşantıları ile ilgili konularda olsun, baş döndürücü gelişmeler olmaktadır. Ancak, hangi topluma bakarsak bakalım, hangi konuyu ele alırsak alalım uygarlığın en değişmez, en kesin ölçüsü sanattır.

Zengin bir tarihe, paha biçilmez değer taşıyan sanat hazinelerine sahip bir ulusun evlatlarıyız. Yakın geçmişte bakacak olursak büyük Atatürk'ün bu na kesinlikle inandığını her işimizde olduğu gibi bu konuda da bilinçli atılımlar yaptığımız görürüz. 1935'te Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılış konuşmasında Atatürk. «Ulusal Müzikimizi modern teknik içinde yükseltme çalışmalarına bu yıl daha çok önem verilecektir» demişti. Bunun sonucunu olarak bir çok yabancı uzman Türkiye'ye çağırılmıştır. Bunların iki ünlü Alman bestecisi, organizatör Paul Hindemith'tir. Tiyatro ve opera işleri içinde yine Almanya'nın ünlü rejisörü Carl Ebert 1936 yılının Mart ayında Türkiye'ye getirilmiştir.

Bu iki ünlü uzmanın raporlarına dayanılarak Müzik

zik sahnesimizde başarılarında onların büyük payı vardır. Daha doğrusu yaratıcıları eserini yaşamasına da olumlu katkılarda bulunmuşlardır.

Her uygarlık yaratımını gibi, Devlet Konservatuarımızla Operamız da hiç kusuz ulu Atatürk'ün ulusumuza yüce bir armağanıdır. Ve onun çocukları, bu armağanını değerini benimsemesini bilmişlerdir sahnede seluk aldıkları sürece. Şimdi bu değerli armağanı Genç kuşaklara bırakıyorlar. Onların gerçekleştirdikleri mutlarımızı, yerlerine gelevelerin sarsamayacağı inancı içindeyiz. Yeni yetişenler de Ablaları, Ağabeyleri gibi sanat güvenimizin birer savunucusu olacaktır. Ayrılanlara mutluluk, ka-

Mezzo Soprano Necdet Berber (Demir)

lanlara sürekli başarılar dilerken, Milli Eğitim Bakanı İsmail Arar'ın bu törende yaptığı özülü konuşmayı da tümüyle okurlarıma iletmeyi görev sayıyorum.

lümüleri kurulmuş, 6 Mayıs 1936'da da Devlet Konservatuarı'na 86 öğrenci alınmıştır.

Daha sonra, 24 Mayıs 1940 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Devlet Konservatuarı Kanununa göre bu okula bağlı bir tiyatro ve opera Tatiyat Sahneleri kurulmuştur. Tatbikat sahnesinde verilen temsiller bir yandan öğrencileri yetiştirmeyi, bir yandan da, o tarihlerde tiyatro ve operası olmayan Ankara'lılara tiyatro ve opera zevki vermeyi amaç edinmişti.

Devlet Tiyatrosu ve Operası ise, 16.6.1949 gün ve 5441 Sayılı Kanunla resmen kurulmuş, Devlet Konservatuarı'nın kuruluş sebebi böylece gerçek sonuca ulaşmıştır.

O umudun gerçekleştiğini görmüş bulunuyoruz. Bu gerçekleşmede büyük katkısı olduğuna inandığımız 35 sanatçı ve 3 idarecinin emekliye ayrışmaları nedeniyle düzenlenen bugünkü törende biz bunun heyecanını yaşıyoruz. Gönül verip mesleğe yıllarını adanmış, Yürük sahnelerinin bu seviyeye ulaşmasında büyük katkıları olan sanatçılarımıza bundan sonra da sağlık ve başarılarla dolu bir yoldan ebediyen ayrılmış ve saygıyla anılır.